

Sèrie 3

Trieu UNA de les dues opcions (A o B) i responeu a totes les qüestions de l'opció triada:

OPCIÓ A. Comentari de text

Llegiu atentament el text següent i responeu a les qüestions que es plantegen a continuació:

“No podem demostrar mai la necessitat d'una causa per a tota nova existència, o nova modificació d'existència, sense mostrar al mateix temps la impossibilitat que una cosa pugui començar a existir sense principi generatiu; i si no es pot provar aquesta última proposició, haurem de perdre tota esperança de provar en algun cas la primera. Ara bé: ens podem convèncer que és absolutament impossible provar de forma demostrativa l'última proposició, considerant que, com que totes les idees diferents són separables entre si, i les idees de causa i efecte són evidentment diferents, ens resulta fàcil concebre qualsevol objecte com a no existent en aquest moment, i existent en el següent, sense unir-li la idea diferent de causa o principi productiu. Per tant, la imaginació pot fer una separació clara entre la idea de causa i la de començament d'existència. I, en conseqüència, és de tal manera possible la separació real d'aquests objectes, que això no implica cap contradicció ni absurd, per la qual cosa aquesta separació no pot ser refutada per cap raonament efectuat sobre la base de meres idees; i sense això és impossible demostrar la necessitat d'una causa.

D'acord amb això, mitjançant un examen adequat trobarem que tota demostració que hagi estat presentada en favor de la necessitat d'una causa és fal·laç i sofística.”

David Hume. *Tractat de la naturalesa humana*.

Apartat de comprensió [3,5 punts en total]

Es valoraran els aspectes de comprensió, redacció, claredat en l'exposició i ordenació dels arguments, tenint en compte especialment el domini dels procediments. No es tracta de penalitzar allò que no ha contestat l'alumne (sempre que surtin les idees principals del text), sinó de valorar la coherència i pertinència d'allò que ha redactat i exposat.

1. Exposeu en una o dues línies la idea principal del text. [1 punt]

És important que aparegui, amb una o altra formulació:

El text critica la demostració del principi de causalitat tot demostrant que es pot separar la idea de causa de la de començament de l'existència.

2. Resumiu el contingut del text i assegureu-vos d'especificar clarament quines són les idees més importants que s'hi expressen. [2,5 punts]

El text explica la impossibilitat de demostrar que la idea de causa i de començament d'existència vagin necessàriament unides. Com que la imaginació pot separar una idea de l'altra, la idea de causa i efecte no van unides per una connexió necessària. Amb tot plegat Hume demostra que la demostració de la necessitat de una causa per a tota existència és falsa.

Apartat de raonament [6,5 punts en total]

3. Expliqueu raonadament la relació que s'estableix entre, per una banda, la idea de causa, la de començament d'existència i el raonament efectuat sobre la base de meres idees; i, per una altra banda, entre connexió necessària i imaginació. [3 punts]

La demostració del principi de causalitat es basa en acceptar que tot principi d'existència té necessàriament una causa que el provoca. El mètode de Hume consisteix en considerar que si dos idees es poden concebre separadament l'una de l'altra, són diferents. La imaginació pot concebre separades l'idea de causa de la de començament d'existència. La imaginació pot separar aquestes idees com diferents, de forma que no es deriva que entre elles hi hagi una connexió necessària, que és el que es pretén demostrar amb el principi de causalitat.

4. Compareu les idees del text amb la teoria d'un altre autor/a o amb les teories d'altres autors. [2 punts].

Es pot comparar amb Descartes i la seva demostració de l'existència de Déu, que es basa en la relació de causalitat, construint a partir d'ella tota la seva teoria. O també es pot comparar amb Kant i la recuperació que aquest fa de la causalitat com una categoria de l'enteniment. Igualment es pot relacionar amb altres teories que critiquen la raó i la metafísica tot reivindicant la facultat de la imaginació.

Tanmateix resta una pregunta oberta que permet a l'alumne desenvolupar allò que sap en relació a diversos corrents de pensament de la història de la filosofia.

5. Expliqueu de quina manera creieu que és vigent la problemàtica filosòfica que exposa l'autor. Justifiqueu la resposta. [1,5 punts]

La resposta a aquesta pregunta ha de seguir el criteri de la coherència i la capacitat de raonar, tenint en compte que ja s'ha avaluat procediments i continguts.

Opció B. Desenvolpeu el tema següent: **La crítica a la raó: Schopenhauer, Nietzsche i Freud.**

Es valoraran els aspectes de comprensió, redacció, claredat en l'exposició i ordenació dels arguments, tenint en compte especialment el domini dels procediments. No es tracta de penalitzar allò que l'alumne no ha dit, sinó de valorar la coherència i pertinència d'allò que ha redactat i exposat.

1. Feu un esquema del tema i indiqueu els conceptes fonamentals que desenvolupareu més endavant. [1,5 punts]

Cada alumne ha de proposar una ordenació de les idees que desenvoluparà i les relacions que s'estableixen entre elles. Hauria de fer referència a la crítica a la raó universal, deontològica, pura de Kant, o la raó absoluta de Hegel, per qui tot el real és racional, en contrast amb la centralitat de la voluntat, de la voluntat de poder o de les pulsions.

2. Indiqueu l'època de la crítica a la raó: Schopenhauer, Nietzsche i Freud, esmenteu-ne els autors principals i altres corrents de pensament d'aquell temps, i comenteu les influències que va rebre. [1,5 punt]

S. XIX. Crítica als plantejaments racionalistes i il·lustrats que centren tota l'atenció en la raó i la seva capacitat. Els autors més influents i contra els que proposaran les seves tesis són Kant i

Hegel. En veu també la influència del pensament de Darwin i la seva teoria de la selecció natural i de la lluita per la supervivència.

Es valoraran aspectes de contingut i adquisició de coneixements. Comprensió de les teories de l'autor, capacitat de relacionar i desenvolupar les seves idees i propostes i de relacionar-les amb les idees d'altres autors.

3. Expliqueu de quin problema o de quins problemes tracta la crítica a la raó que fan Schopenhauer, Nietzsche i Freud i quines solucions hi aporta. [4 punts]

El problema que aborden és el reduccionisme de tota explicació a una explicació racional. El que defensen els tres autors és una crítica a la prepotència d'aquesta raó racionalista que oblida altres dimensions humanes tant o més importants, com són la voluntat de viure (Schopenhauer) , la voluntat de poder (Nietzsche) o l'instint sexual en Freud. Tots pretenen desemmascarar les preteses certes no fonamentades que hi ha sota els plantejaments que ells consideren absolutistes de la raó kantiana i hegeliana. I aporten una visió de l'ètica més basada en la dimensió passional, compassiva, estètica i creativa.

4. Relacioneu la teoria de la crítica a la raó que fan Schopenhauer, Nietzsche i Freud amb altres plantejaments filosòfics que altres autors han presentat al llarg de la història de la filosofia; compareu les solucions que proposa la crítica a la raó que fan Schopenhauer, Nietzsche i Freud per als problemes que es plantegen amb les solucions que hi han aportat altres autors. [1,5 punts]

Es pot comparar amb Hume i la sospita de les categories tradicionals de la metafísica. Per separar es poden comparar a Schopenhauer amb el Budisme; a Nietzsche amb l'epicureisme i la reivindicació de la vida. També es pot parlar de la crítica a la raó que els postmoderns han fet a la Il·lustració.

Tanmateix resta una pregunta oberta que permet a l'alumne desenvolupar allò que sap en relació a diversos corrents de pensament de la història de la filosofia.

5. Expliqueu quina vigència creieu que té la crítica a la raó que fan Schopenhauer, Nietzsche i Freud i feu-ne una valoració personal. [1,5 punts]

La resposta a aquesta pregunta ha de seguir el criteri de coherència i capacitat valorativa, tenint en compte que ja s'ha avaluat procediments i continguts.